

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิริณี หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๒/๒๕๖๒

วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นายวิทเทอวิน จิบเบอ ยูลิซซีส ไมเคิล หรือ
จิบเบอ ยูลิซซีส ไมเคิล วิทเทอวิน } ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาใน
ราชอาณาจักร จะกระทำได้หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจงหน่วยงานราชการ รับฟังได้ว่า ผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบ
ด้วยกฎหมายของนายเดิร์ก วิทเทอวิน บิดาซึ่งเป็นบุคคลสัญชาติดัตช์ และนางสาวดาวใจ ชันตะคุต
มารดาซึ่งเป็นบุคคลสัญชาติไทย โดยบิดาและมารดาของผู้ร้องจดทะเบียนสมรสที่เมืองอูเทร็คต์ ประเทศ
เนเธอร์แลนด์ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ ผู้ร้องเกิดที่เมืองอูเทร็คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อ
วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๒ ถือหนังสือเดินทางของประเทศเนเธอร์แลนด์ ต่อมาสถานเอกอัครราชทูตไทย
ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ออกสูติบัตรให้กับผู้ร้องตามสูติบัตรเลขที่ ๒๕/๒๕๖๒

เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ เรื่อง ไม่อนุญาต
ให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร จำนวน ๓ ราย โดยผู้ร้องเป็น ๑ ใน ๓ ราย ตามคำสั่งดังกล่าว

เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ผู้ร้องและมารดาเดินทางไปขอสัญชาติไทยที่อำเภอเมืองกระบี่
จังหวัดกระบี่ โดยอ้างเหตุว่า ผู้ร้องได้สัญชาติไทยเนื่องจากมารดาเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย ผู้ร้องจึงได้

สัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) แต่เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการให้เนื่องจากเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศ จำเป็นต้องแปลเป็นภาษาไทยก่อน

เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑ ผู้ร้องมอบอำนาจให้มารดายื่นหนังสือถึงสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขออนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชน เนื่องจากผู้ร้องเป็นบุคคล สัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) แต่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แจ้งว่า ไม่สามารถอนุมัติให้ผู้ร้อง เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ เนื่องจากคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ เป็นคำสั่งของ รัฐมนตรี ซึ่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้เป็นที่สุด

เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ผู้ร้องมอบอำนาจให้นายความยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดกระบี่ ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ศาลมีคำสั่งว่า บุคคลย่อมได้สัญชาติไทยตาม พระราชบัญญัติสัญชาติ เมื่อผู้ร้องเกิดจากมารดาผู้มีสัญชาติไทย ผู้ร้องย่อมได้สัญชาติไทย ไม่มีกฎหมาย ให้ศาลรับรองสัญชาติของบุคคล หากเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการให้ ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิทางศาลเสนอเป็น คดีพิพาทต่อศาลที่มีเขตอำนาจต่อไป จึงให้ยกคำร้อง คดีถึงที่สุดในชั้นอุทธรณ์

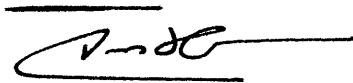
ผู้ร้องยื่นหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อให้มีคำสั่ง อนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชนตามขั้นตอนของกลุ่มงาน การทะเบียนราษฎรและสัญชาติไทย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย แต่ผู้ร้องยังคงไม่ได้รับ อนุญาตให้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ร้องยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อขอให้ เพิกถอนคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ แต่ไม่ปรากฏผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้องจึงใช้สิทธิร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องเกิดจากมารดาซึ่งเป็นบุคคลสัญชาติไทย ผู้ร้องย่อมได้ สัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (๑) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย การได้สัญชาติไทยดังกล่าว เป็นการได้สัญชาติทันทีเมื่อเกิดโดย บทบัญญัติของกฎหมาย โดยไม่จำเป็นต้องร้องขอพิสูจน์สัญชาติอีก ซึ่งสอดคล้องกับคำชี้แจงของ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่ให้ความเห็นต่อศาลว่า เมื่อบุคคลได้สัญชาติโดยการเกิดแล้ว ไม่ต้องขอให้ พิสูจน์สัญชาติตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ฉะนั้น แม้ในขณะที่มี คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ ไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร จะยัง ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องได้สัญชาติไทยโดยการเกิด และแม้คำสั่งดังกล่าวจะเป็นที่สุด แต่เมื่อข้อเท็จจริง

ปรากฏว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด คำสั่งดังกล่าวย่อมไม่มีผลบังคับเนื่องจากขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ ที่ห้ามเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามคนสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร เมื่อผู้ร้องขอให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองอนุมัติให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชน โดยแสดงหลักฐานการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดแล้ว สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้ผู้ร้องสามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยเร็ว มิใช่ปฏิเสธโดยอ้างว่า คำสั่งที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ ของกระทรวงมหาดไทยซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นคำสั่งที่ถึงที่สุด นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยเอง เมื่อผู้ร้องแสดงหลักฐานการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดแล้ว ย่อมมีหน้าที่ต้องเพิกถอนคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยเร็วเช่นกัน

อนึ่ง ระหว่างการพิจารณา กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งยกเลิกการไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย พร้อมทั้งลบชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร แต่การพิจารณาคดีนี้ต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของทางราชการในภายหน้า

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำไม่ได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง

(นายจिरินิติ ทะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ